

ئام ألف تردىرى سندىرىن،
بۈكىش بىي سپارغۇسى،
بىي لىبە قىچىغۇ كعبە الله“
(ادىسبۇغۇن ۲)

فَسَوْىٰ مُجَاسِنُ اُوكَامِ اُسْلَام

كىة دىمەن ئىياركىن دباواهابىن قىتۇي مجلس اوڭام
اسلام باڭى مىسئىلە بىغىتىر اولە توان محمد صالح بن
حاج محمد ئوغكالان وائىي، سەتىاوان، قىرق يائىت

سوال

قرآن دان كتاب آىغۇ سودە ھېچور اولە كران
بوروق سپاپىق سانو كاروغۇ تۈركانووغۇ سەھاج دائىس آلغۇ
رۇمە سايى بىكمانلە كىسوداھەن دباڭىر اۋېكە اتودچىق
كىالم لۆزە سقاىى جاغۇن جادى مەھىناكىن كلام الله
العظيم ايت؟ . . . . .

جواب

بەھواش هاروس دباڭىر قرآن دان كتاب آىغۇ
بورولانى ھېچور، كران ھندق مىلەپەر اكىندى درېنىڭجا توھۇن
كىقد تىقە يېكوتىر آدان نىحس، بۈكىش كران مەھىناكىن
قرآن دان كتاب آى، دىمېكتىلە ترسىبۇ بىغىتىن ايت
ددالىم شرح فتح المعین قىد باب نوافض الوضۇ ونص
عبارتە و بىکە حرق ماكتىب القرآن عليه الالغرض نخو
صىياتىنە (دان نص عبارىش) . . . دان مىكروه دباڭىر بارغۇ
بىغىسۇرە قرآن انسىن مەلبىتكىن كران كەندق سئومقمام
مىلەپەر اكىندى (مك هاروس دباڭىر اكىندى دەغۇن
كىتىأدان مىكروه، دىمېكتىن جوڭ كتاب آعلم شرع .
آدۇن دېچىق اكىندى كىالم لۆزە مك تىدق بولە
سکالىي (كران تىاد ترقلېپەر اىي درېنىڭجا توھۇن كىقد
تىقەت بىغ كونتىر آدان نىحس و الله أعلم .

دەمېكتىلە جوڭ بولە مەغىبىل اعتبار درېمال .
علماء ايت ايااله درېنىڭچىلىك دەلم سجارة
ملايدۇ ئىچىلەنەن صدرجهان ايت مغادىش قىرغۇ . . .
”مك غالىي (Ghali) دان ۋوسعا (Fusta) دىغاڭىر
كىش كىشىنى مك قىرغۇنىي قىن نايىك، مك دىكلوارى
اولە اورغ ملاك، لاپۇ قىرغۇ تۈلۈلوراچى . مك سلطان
آخذ قۇن كلوار نايىك كاجە . . . مك مخدوم دباوا
بىكىدا بىرتقىل رېشكىا، كران بىكىدا بىرگۈرۈ مخدوم غلۇمۇ
نوحىد . . . مك دىدىلىش درې كىفل دەغۇ مریم يېشىسى
سقراة هللىتىر بويپىش . . . مك مخدوم بىر قىرغۇ بىر قىڭىغۇ دوا
تاغىن قىد كىرىي كانن رېشكىا كاجە، مك كات مخدوم
”هي سلطان! دىسېنى بۈكىش تىقە توحىد، مارى كە
كەبىالىي“ . مك سلطان احمد، قۇن ترسپوم .

آدۇن اكىن كىسران نىكىي ملاك قىزمان ايت،
ادالە ترسىبۇ حالت دەلام سجارة ملايدۇ . مك دسان
داڭاڭىن ھندوستان ساڭتىلە لاکوش، دېلىي اولە راج آى
دان اورغىكايى . ادالە ترسىبۇ بىر باڭى آداڭاڭىن سقراة
كۈرندىم ملايدۇ، سئومقمام دەلام حكایة اواغ سولوغۇ
مېرىھ مودا دان حكایة سېرىپام دان حكایة يەغلىپىن آى
جوڭ :-

”باجۇن بلدۇ عىن البات“
”كايىش كاين بۈكىس كەبىاية“
”كىرىش سەقان كەجا آيرىس، كراتن توغىكە نبى
الله آدم“

”سرقايى بىي خىراسانى“

”دۇغا كى جېبە كاس هالوس“

”جېبە ملىپەيت سەمئىي كەكىي،“

”سەرين كىشىرىي ورن ھىچجۇ“

”بواتن عرب دىنلىرى ملاك“

”كىرس سەقان كەجا آيرىس،“

”قام جىنجىي دەتىغە،“

”قام جىلالە دەنتووغ،“